

officijs pro posse sub seruiunt. Ipsi fratres monasterium ibi habent in monte syon. et vt cōmuniter vigintiquatuor fratres. in eodē loco vtiq; sanctissimo domino famulantes. Inde non longe habent sua sub cura et prouisione. conuentū pauperum dominay sancte Clare et ad minus sex ibidem sorores. Sed et templum gloriose virginis marie in Bethelem in cura sua habent. et conuentum ibidem cum sex fratribus sui ordinis. qui sacratissimū presepe domini et custodiunt et colunt deuote. atq; etiam in templo dominici sepulcri gloriose. duos semper habēt fratres inclusos quos crebro mutant. et alios atq; alios subordinant successiue. Omnibus his locis et personis. fratres ipsi de necessarijs habent prouidere. Et nihilominus maximas et pene cōtinuas perpetuū calamitates et molestias (vt facile est creditum) ab infidelibus tum ab hereticis supra memoratis qui eis insultant et illudunt. affligentes eos grauius. et ad amaritudinem vitam eorum perducentes. Et tamen pro certo existimo quod nisi ipsi ibi manerent. vix nobis latinis illo tēpore proficiscentibus. tutus ad loca sancta pateret accessus. adeo perfidi illi et maxime apostate christiani. odio nos habent et abominationi.

Sequitur luctuosa oratio sup desolatione terre sancte.

Eterum dum hec reputatur agiturq; quis xpifidelis amator et seruidus zelator fidei lacrimas contineat. imo quis cum Hieremia petat dari capiti suo aquā. et oculis suis fontem lacrimarum vt ploret die et nocte tantam desolationem et defecationem ciuitatis sancte. regis magni ac domini virtutum. quādo pro chdolor non modo ciuitas illa sancta sed et terra omnis ipsa veneranda sic extra ditionē venit xpianoz. In qua et fidei et salutis nostre cepit origo. opusq; redemptionis est summum. atq; quod dictu audituq; lamentabile est. vix ibi. et veri reperiuntur catholici. sancte romane ecclesie obedientes. ac pfidorum tum sarracenorum tum apostatarum a fide et obedientia sancte matris ecclesie. plurima illic habitant multitudo vti superius est ostensum. Dolendum proinde haud ab re maiorem in modū grauiusq; ingemiscendum nobis super cunctis abominationibus. q; nobis dudum pro nostris demeritis pulsus. ibidē sunt in medio hierusalē. et in circumitu eius. Trahenda profecto. imo pectorē profunda suspiria. q; gloriose illa terra et patria domini nostri ihu redemptoris atq; saluatoris. natiuitate. conuersatione. pdicatione. signis et pdigijs mirifice illustrata. passione et morte. ac sanguine suo precioso rubricata. atq; nobilitata resurrectione et ascensione. p tot annozū curricula. puta per ducentos. lxxxv. annos. ab eo tempore quo vltimo. xpiane religionis cultoribus et incolis adēpta ē vsq; ad annū incarnati verbi nūc currētem videlicet. M. cccc. lxxxv. in xpiani nomis dedecus et obprobriū. maledictis illis sarracenis et blasphemis manet subiecta. neglecta adeo a nostris et inculta. tātisq; repleta heresibus et malis. nostrorum haud dubiū culpīs et negligentijs. Nec modo lugendum deuoto cuiq; xpiano. hisce pensatis erūnis. sed et recurrentum assiduis ad deū precibus patrē videlicet misericordiarū et deū totius solatōnis. clamandūq; ad deū in fortitudine. incessanterq; orandū. q̄tenus vel reliq; pti fortis sue misereat. illuminet vultū suū sup nos et misereat nostri. gentēq; auferat pfidā credentiū de finibus vt sibi laudes debitas persoluam? alacriter. Dum sanct? ppheta daniel in captiuitate pstitit? sup flumina babilonis illic sedēs et flens. simili pene ex causa p loco isto p̄cabat. quē imitemur dicētes. Peccauimus o dñe. iniuste egim? iniquitātē fecim? in omnē iusticiā tuā. sed auertatur q̄sum? ira tua et furor tuus a ciuitate tua hierusalē. et a monte sancto tuo. Propter peccata em̄ nostra et iniquitates patrū n̄rozū. hierusalē et terra illa. sanctaq; loca. in obprobriū n̄m subiecta gētib; debonestatur. et cōculcatur a canibus. atq; a pfidis iam dudū pphanant. Hūc ergo exaudi deus noster ofonem n̄ram et ostende faciē tuā sup sanctuariū tuū qd sic desertū est. Aspice dñe de sede sancta tua et cogita de nobis. Inclina ppter temetipm deus noster aurē tuam et audi. aperi oculos tuos et vide tribulationē n̄ram et ciuitatē sanctā sup quā abolim̄ inuocatū est nomē tuum.

Tu es enim dominus omnium et non est qui resistat maiestati tue. quia in ditione tua cuncta sunt posita. at in manu tua omnes fines terre. et omnium iura regnorum. Ergo nunc domine rex regum miserere populo tuo. quia querunt nos inimici nostri perdere. et hereditatem tuam etiam reliquam delere. Ne despicias domine partem tuam quam redemisti tibi. sed propitius esto sorti et funiculo hereditatis tue residue nequando dicant gentes. ubi est deus eorum. In nolescat quiesumus in nationibus coram oculis nostris. ultio sanguinis seruatorum tuorum qui effusus est. Introeat in conspectu tuo gemitus copeditorum. secundum magnitudinem brachii tui posside filios mortificatorum. Et redde vicinis nostris septuplum in sinu eorum. improprium ipsorum quod exprobrauerunt tibi domine. Nos autem populus tuus et uoces pascue tue profitebimur tibi in seculum. In generatione et generatione annuntiabimus laudem tuam.

Sequitur copendiosa ecclesie et terre orientalis deploratio.

Ecce quoque inter memorandum interque legendum. dolendumque uehementer cuiusque pio lectori existimo. ac maiorem in modum ingemiscunt. quando talibus et tantis heresibus et erroribus. non modo Hierosolima. ciuitas uicque sancta. ciuitas regis magni cum tota adiacente puincia. que olim terra promissionis appellabatur. sed et oriens omnis. latissimis diffusa terminis et perclarissimis quondam regionibus regnisque dilatata. turpissime fedatur. contaminatur. conculcatur. adeo ut (quod profecto dictu auditumque est lamentabile) inter lacus contritos que aquam non habent. difficile ubi fons quondam signatus. et ortus ille conclusus fuerit possit intelligi. O rem luctu predignam. vineam illam domini sabaoth quodam electam et spaciosam. speciosamque valde. heu que male exterminauerunt. que deuastauerunt misere. que radicitus euulsam dissipauerunt. pessime ille vulpecule Arrius. scilicet Apollinaris Lutices Nestorius. Sabellius Pelagius. et ceteri quique heresiarche. qui illam solotenus. rupta maceria. destruxerunt. Et aper ille de silua et singularis ferus Babelmet uidelicet maledictus et pseudo prophetas. quehodie usque usque ad internationem depascitur. Quis siccis peranseat oculis. aut lacrimas quis poterit continere. dum sic perisse a fide deuias uidet terras illas eximias. apostolica elaboratas predicatione. exultas studio multo. longo partas sudore. Asiam uidelicet omnem latissimam. septem cathedralibus ecclesiis. per beatissimum euangelistam Iohannem fundatis insignem. nobilissimam item Africam. opulentissimam Indiam. prestantissimam quondam Greciam et reliquam totam orientalem ecclesiam olim tam celebrem tam gloriosam tam clarissimis tamque sanctissimis uiris exornatam. tam eruditissimis patribus et ecclesie luminaribus. tum illustrem tum refertam. puta ut vel paucos commemorem Augustino yponensi episcopo diuine sapientie speciali organo qui gemma doctorum. pater theologorum. malleus validissimus hereticorum iure meritoque cognominatur. Iohanne Crisostomo episcopo constantinopolitano que et os aureum per doctrine prerogatiua recte appellatur. Inclito martire et eleganti oratore Cypriano carthaginensi episcopo. Athanasio grauissimo alexandrino episcopo. Iohanne damasceno Gregorio nissenso. Gregorio nazanzeno. Hylario pictauiensi. magno Basilio cesariensi et reliquis plurimis doctissimis uiris. quorum omnium si vel nomina recenseri deberent. taceo merita et dies deficerent et carta. Sed heu que interea repleuerunt haste terras uirtute. que operuerunt superficie earum uerpes et spine. Heu que incensa igni omnia et suffossa. uerendum ne ab increpatione uultus dei penitus perierint. Heu que obscuratum est auxilium mutatus est color optimus. dispersi sunt lapides sanctuarij in capite omnium platearum. Ubi nunc sunt inclite regie ille quondam patriarchales sedes et ecclesie. alexandrina. Antiochena. constantinopolitana. Hierosolimitanaque quarum pro dignitate laudes nemo vel erimius orator posset decantare. aut preconia deprouere. Heu mundi domina roma sancta tue quondam erant sorores. tibi deuote. tibi obediens. tibi ex latere coherentes. Et que tu prima arcem et summum tenes fastigium. eo que beatissimi petrus et paulus suo martirio. tuam consecrauit sedem. tamen alexandrina post te secundum quodam habuit locum. utpote beati petri nomine a sancto marco eius discipulo et euangelista consecrata. Deinde uero antiochena eiusdem beati petri apostoli sede uenerabilis. quam septennio rexit. cui post se scripsit Ignacium episcopus. ubi et christiano primum nomen exortum est.

Postea autem constantinopolitana. que et noua quondam roma appellata. a christia-
nissimo Constantino magno qui cum multis illuc romanis perreperat insigniter est
constructa. Tandem hierosolimitana. quam dominus ipse noster suo proprio et precioso san-
guine consecrauit. De inquam omnes post te o roma. proxime tibi virgines. regi christo
quondam adducebantur. Sed heu heu hodie procul sunt nimis. aliene a te effeete.
infecte heresibus. excise a simplicitate vere fidei. atque adulterantes a sponso christo. cum sa-
thana fornicantur. Sic sic (laus deo) In occidente oritur sol iusticie rutilatque pila-
re. At heu in oriente lucifer ille qui ceciderat. super sidera posuit thronum suum hic lux
mundi. hic sal terre. hic vasa aurea et argentea. Illic vero caligo inuolutes et tenebre den-
sissime. atque plurima mortis imago. Illic sal infatuatum quod domini sententia ad nubi-
lum valet ultra nisi ut mittatur foras et calcetur ab hominibus. Illic vasa vitæ lignea
vel testea que virgam ferream et eternum operiuntur incendiis. Sic heu perijt sic ruit orbes
omnis solo collapsus. ac vetusto inter se populorum furore collisus. indiscissam domi-
ni tunicam et desuper contextam. minutatim in frustra decerpsit. rebellis totus effectus
Nec vult intelligere que sancta romana et apostolica ecclesia. non ab apostolis. sed ab
ipso domino et saluatore nostro primatum obtinuit. que beato Petro dixit. Tu es petrus.
et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. Et porte inferi non preualebunt aduersus
eam. Et quodcumque solueris super terram. erit solutum et in celis. sic et ligatum quod ipse ligauerit
et cetera. Jam ergo solus ille fundauit et supra petram fidei mox nascentis crexit qui eter-
ne vite clauigero. terreni simul. et celestis imperij iura promisit. Illam caput constituit
et cardinem ut sicut cardine ostium regitur sic huius sancte sedis apostolice auctori-
tate. omnes ecclesie domino disponente regantur. Illius ergo fungitur privilegio cuius
auctoritate fulcitur. Unde dubium non est que illi inobediens. in heresim labitur. fide-
que violat que aduersus illam agit que est mater fidei et magistra. atque illi inuenitur stu-
mar qui eam cum ceteris ecclesiis noscitur pretulisse. Unde et ipse beatissimus Ambrosius.
sepe in omnibus sequi magistram suam romanam proficitur ecclesiam. accurata admo-
dum et catholica protestatione. Ita et doctissimus Hieronimus. arriana pullulante
heresi suis temporibus Petri cathedram et fidem. dominico ore laudatam. sibi censuit
consulendam. imitandamque. Ita et fideles omnes debent facere. vniuersi id exemplum
sequi. Ubicumque enim fuerit corpus illuc congregabuntur et aquile caputque. membra (ut
par ratio est) sequuntur. Sed execrata orientalis ecclesia. heu ista non capit. ac quies-
cit minime. Et quoniam extra arcam noe facta est. pereat oportet. Neque enim extra
illam salus cuiusque esse potest. attestantibus scripturis omnibus et sanctorum patrum
canonibus. quoniam vna est sancta et immaculata mater ecclesia. vnum habens caput.
vno spiritu viuificata. vna fide fundata. Quicumque ergo ab illius fidei vnitatem vel so-
cietatem Petri. semetipsum quolibet segregant. tales nec a vinculis peccatorum absolui.
nec ianuam regni celestis ingredi possunt. Quicumque extra domum hanc agnum comederit. pro-
phanus sit necesse est.

Sequitur planctus lamentabilis super misero statu que in presentiarum cernitur in ecclesia
occidentali cum matura exhortatione ad principes imperij ut quo ad ipsorum
interest fideliozem nauent operam pro eius defensione.

Ed cur supuacanee inaniter et frustra peris dum hec recolo et mecum ipse per-
tracto stulto labore memetipsum afficio. ut que inuanum vetera hec et iam dum
dum oblivioni pene tradita longeque posita mala deplango. quandoquidem ut
omnibus liquet. recentia. presentia noua. et prima ecclesie damna et exterminia.
curantur minime. hac presentem miserabili tepestare. que omnes que sua sunt que runt non que ihu christi
non que ecclesie spose sue. non que suorum subditorum. Quo fit ut cum ceteris omnibus periculo et toti
publice christiane clade damnoque dictum mala ingrauescunt. et tunc ipsis lateribus tunc lateribus nostris
incubant. immineant cominus. astentque per foribus ita ut perclerent ad interiora nostra minent
ingressum. atque interpatiedum hec. in gratias omnes ecclesie et vniuersi optimates dormiunt
gravi liturgia depressi. adeo que que sub oculis sepe respiciunt imo et sentiunt. modo ipsi salui
euadant. ceteris peruenitibus. nihil pendunt ac floccifaciunt. nec est qui se ex aduerso murum

opponat pro domino exercituum aut pro domo eius q̄ est ecclesia. Proinde sedet in
tristitia mater et domina gentium. nec est q̄ consoletur eam ex omnibus caris eius. Quis nā
xp̄ianoꝝ non cōsideret quis nō maxime doleat vniuersam rempublicā nostrā tā ve-
hementer turbatam hodie et afflictā. imo iam pene labefactari incipientē. deficientes
miserabiliter. Cōpertū habēt omnes exploratūq̄ (nam plurimi id cū suo et cōmuni ec-
clesie detrimento pudore atq̄ rubore sensere) quemadmodū xp̄iani noīs et sanguinis
emuli. hostes fidei. inimici crucis xp̄i. ip̄i videlicet thurci p̄fidi. a paucis superioribus
annis fortiores nobis effecti. seuiūt ceu rabidi canes ante fores ecclesie quin irrūpe-
re sepe moliantur. vacillantibus nobis ac deficientibus in dies magis magisq̄. Nec
quēpiam fugere aut p̄terire posse arbitror quomō iam dudū in suam redegere ditio-
nem imperia et regna tum populosa tum opulenta. prouincias p̄potētes. p̄claras ci-
uitates et vrbes. insulas quoq̄ egregias et munitissimas. Constantinopolim namq̄ et
Trapezūtiū vrbes impatorias. Traciā omnē. et Boeciā. Atticā. Macedoniam
Thessaliam. Achaiam. Etholiam. vtrāq̄ Thraciam. Tribalos. Scordiscos. Tanri-
cos. Bactarnas. et cetera plurima opida que breuitatis gratia haud enumerō. occi-
sis eoz̄ imperatoribus. pulsis regibus. ceterisque dominis. ferro atq̄ igni vastatis regio-
nibus. ceteris incolis. aut in captiuitatem abductis. olim bello truculentissimo tur-
cus occupat. Quot autē strages cladesq̄ ingesserit. Peleponesicis. Dalmatis. Epi-
rotis. Illirijs. Floricis. Pannonijs et germanis. ip̄i haud dubium frequenter audi-
uimus. ex quibus non paucos nostris ex confratribus duxit triūphos. Libet hic
preterire mare euertitū siue (vt aiūt) mediterraneū (quod etiam vulgo mare maus
dicitur) quod expugnata capha. ianuentū colonia. libera classe Turcus nauigat.
Transeo mitilenem. ciclidas insulas. Calcidem cuboie. siue Aigrūpontem. Lozo-
ram quam ytalij Scutarim vocant et reliqua xp̄ianoꝝ loca. que thurcus tum dolo et
fraude. tum durissimo imperio regit. Non dicam asperrima bella clarissimoz̄ vene-
torum cū thurco vltra citroq̄ fortiter gesta. Silebo queq̄ mortalia flagella a thur-
co illata inuictissimo regivngarie. nostris temporibus. qui pro fide domini nostri ihu
xp̄i recte pauor infidelium dici potest. Quo tādē esse animo debeamus. ip̄i pensent?
Quis Rodū p̄claram ciuitatem et insulā vt cetera obmittam anno superiori funditus
delere anhelauit? Thurcus. Quis paucis euolutis annis ingenti xp̄ianoꝝ strage et
cede. ydruntū in ytalia vi cepit? Thurcus. Quis ep̄atum Belfateñ. basilicasq̄ mul-
tas. ante paucos emensos annos p̄bussit ac solo equauit? Thurcus. Quis omnē apu-
lie maritimā oram. ferro igniq̄ vastauit? Thurcus. Ad romanū imperiū frequētī ani-
matus victoria. oculos suos sanguineos nemo ambigat p̄sepe flecēt. mortez nobis
minitans et vltimū exitiū. At in tanto rerum omnium discrimine. hos inter turbines
in tantis terraz̄ depopulationibus. vastationibus tantis monasterioꝝ et ecclesiaz̄. In-
nocentū necibus et fratrum n̄oz̄ crebris abductionibus. quid ex aduerso ab his q̄ summa
tenet gubernacula atq̄ sup̄remo resident in fastigio summaq̄ in arce delitescūt. actū
sit aut tempraū. quantū qualiter ve repugnatū. q̄ nesciat ex omnibus arbitror neminē.
Adeo heu dormiūt vniuersi ad quos negociū pertinet. et quibus velut patronis
tranquillam nauigationem. ex quibus ceu pastoribus salutem. si vigilarent et obser-
uarent vigilias tenebrose noctis sperare deberemus. Sic perfunctorie res agitur
vt in malis nil supra. Sentimus q̄ explicamus longe melius tam periculosa p̄-
sidentium inertiam. negligentiam tutorum atq̄ pastorum. Nāq̄ licet deus ip̄e opti-
mus vincam suam (hanc loquor ecclesiam) olim de egypto transtulerit. eiecerit in-
micas sibi gentes. duces dederit in neris successiue in conspectu eius qui plantarent
qui rigarent. ita vt ipsa pridem suoz̄ vbertate palmitum mundum cinerit vni-
uersum. proch dolor tamen aper de silua nostris cernentibus rectoribus. crebro ex-
terminat eam. singularis quoq̄ ferus depascitur miserandum in modum. Unde et
tam remisso eoz̄ gubernaculo et regimine desidiōso. atq̄ negligentissimo. omnis
xp̄iane religionis ruina. desolatio. et dissipatio dinoscitur oriri. Porro cui monstro-
buiuscemodi p̄lati aut principes cōparādi sunt. hinc aduertit potest. Nimirū qd̄ rector

navis in medio maris dormiens et quasi sopitus gubernator amisso clavo inter tempestates. hoc talis in medio suorum. Quod preterea custos civitatis carere gladio et proterus inermis hoc talis nullo penitus armatus bono zelo. Quod denique canis iuxta gregem non valens latrare. aut speculator absque buccina. hoc pastor et dolus quicumque perfunctorie et magnatibus agens. Hinc tuus tuorumque naufragium. periculum. et perditionem pensa. quicumque es rector aut ductor. tutorque gregis dominici. Attende tibi et universo gregi tuo. tu in primis pater beatissime. pontifex maxime. evigila animo vel iesum cuius vicem geris in terris. audite adhortantem. teque excitantem. Symon quid dormis. Desidiam pelle. pelle torporem fervorem assume. zelum domini indue. quoniam illo aliud sacrificium acceptius nullum. Hely memeto qui in filios negligentius agens. gravem in se excepit ultionem. fractis cervicibus. preemptis liberis. arca ablata. David recole. qui tempore bonitatem in filios. non disciplinam exercens. eorum iuventutem experimento sibi didicit perniciosam. quorum pueritiam vaga licentia permisit esse voluptuosam. Quot et quanta hec platorum negligentia mala pariat. quis nesciat. qui ppe que mordacissimo vermi comparatur. qui in intimo ligno nascitur et eius rodit paulatim medullam. Constat vero quod lignum vermibus exaratum ad nihilum valet ultra nisi ad ignis combustionem. sed et ad hoc huius mali quod evidenter et proprie vim atque furorem spiritus expellit diuinus. cum eam etiam tineae assimilat que vestimentum consumit. quod ut notissimum est. esu tinearum tractum. nullius precij vel usus commercium potest habere. Hoc malum ab initio omnem destruxit christiana religionem. Neque enim subitanea quadam ruina adeo defecimus sed per incuriam presidentium et prelatorum. paulatim virtutibus et exercitiis primis decedentibus. et per hoc sensum vitium crescentibus. tam miserabili concidimus casu. Animadvertite ergo pater beatissime et quemadmodum tunc diligens fidusque nauta maximo defudat ingenio et plurimum impendit laboris. cum ventorum turbines aduersosque impetus patitur. cum precellarum moles sustinet immensos. cum in scilleam rabiem scopulosque acutos et vastas sirtes. vi agitur ventorum. unde insequitur clamorque virum stridorque rudentium. Ipse primus in opus ruit. crebro fatigat themonem. cunctos ad laborem hortatur. Remos laxari iubet undis. effunduntque vires viri. ut magnus in ethera clamor. Similem in modum cum urbs quelibet obsidione cingitur hostium. et belli faces ardet. feruet ludus martis. vastantur leta fata. bouumque labores sternuntur agri. et neci dantur hominesque pecudesque. Obsident autem alij telis angusta viarum. Oppositi stat ferri acies. mucrone corusco. Tunc primus princeps ipse si qua fide. si qua pietate in suos est. Rumpit moras. robur ciet exercitus. tubaque clangente ruunt in agmen unum cuncti. arma capessunt. conglomerantur duci. et omnium ardor unus est. aut viribus et robore. aut consilio et industria. reipublice consulere salutem. pellere hostes. Currunt hi in arcem summam hi menia scandunt. vique maxima tutantur. Hi quibus integer cui sanguis est. solideque suo stant robore vires. Manus conferere ardent. iuuat in hostes conferre semetipsum Dum tali capite. tali duce. et principe gubernantur gaudentque. Quid his velim eteplis facile intelligis pater ipse beatissime. Sed et vos cognoscite principes seculi. deo vos rationem reddituros esse propter ecclesiam. quam a christo tuendam suscepistis. Idcirco enim ut sacri tradunt canones. adepti patris culmina tenetis. ut per eandem patrem vestram ecclesiasticam disciplinam mutatis. ut quod non prevaleret sacerdotes efficere per doctrine sermonem. patris hec vestra imperet per discipline terrorem. et quod vestra spes est ad ecclesiarum tuitionem. pupillarum ac viduarum protectionem. rapaciumque refrenationem. intendere. facere unicuique iudicium et iusticiam. liberare de manu calumniantium vi oppressos. miseris prebere auxilium. neque pati ut a quibus vestra coniunctio tristat. cohibere futura. punire adulteria impios de terra perdere. homicidas. perfidas. et piros non sinere vivere. subiectos vobis non permittere iniquum agere. hec inquam et filia spes spectat ad vestras celsitudines et magnificencias principales. At vero nunc ea que sumus miserabili tempestate quam equare toto commoto nauicula petri adeo vehementer iactatur fluctibus. concutitur et pene pellitur in latus. Vos qui primi in acie configere. pro gradu. proque officio habetis. quod deo et ecclesie

sue eiusque antistiti ac summo psuli debeatis. accuratius pefate. videte diligentius qd
facto opus sit. Attendite quoque sagacissime quid tandem vestra negligentia ac disti-
mulatio (omniu pace et venia dixerim) hactenus visa et expta. sit paritura.

Sane cur hisce tempibz inuenerit nos mala ista. si qd forte miretur in promptu
causa est. sub aspectu patet. later nemine q vel paululu circumpiciens in giru fert in-
tuitu. Hoc em orbem videbit vniuersum innumeris habudare vicijs et criminibz.
repletum omni prozsus malicia. dolo. et fraude. qm nequicie in habitaculis hominu
in medio eoz. tenet eos supbia. operti sunt iniquitate et impietate sua. pdit quasi ex
adipe iniquitas eoz. transeit in affectu cordis. Hinc videre est iniquitatem et cōtra-
dictionem in ciuitate. die ac nocte circūdat eā iniquitas. et labor in medio eius et iniu-
sticia. nec deficit de plateis eius vsura et dolus. Atqz vt primū de ecclesiasticis viris
et clericis in cōmune tremula tū manu et stilo reluctantante qua decet reuerentia qppiam
scribam. qd nō videat quō obscuratū ē aurū. i. vita reprobā ministrorū dei sordibus
fiscate. quondā qdem virtutibz gloriosa. nūc vero p negocia seculi et vicia varia opi-
do denigrata. Color optimus id ē sanctitatis habitus in culpe multiplicis feditate
mutatus. dispsi sunt lapides sanctuarij p oia pene genera vicioz. in capite omniu
plateaz. suis prauis exemplis plebeis scandalū graue inferentes. adeo vt recte dñs
ipe de eis illud Ezechielis q̄ratur et dicat. versa ē mibi domus israel in scorziā. oēs
isti es et stannū et ferrū et plūbū in medio fornacis. Cecidit siqdem babilon magna
a sanctitate et virtutibz q fuerunt in primitiua ecclia. et facta ē habitatio demonioz et
custodia ois spūs immūdi et ois volucris immūde dū et carnalia et spūalia in eis vi-
cia regnant. Quot ex eis cū illa fornicatur muliere hodie. q thaurata ē auro. et ha-
bet poculū aureū plenū abhominatōe in manibz suis. Que qdem mulier ambitio-
nem et cupiditatē designat in clero. qbz peccatis hoc maxime tempe plurimū sedatur
Omnes em diligunt munera. sequūtur retributiones. cū symone gradiūtur. auari-
cie student a propheta vsqz ad sacerdotem. nec aduertūt q alijs sepe predicant. quo-
niam iuxta apostolū. Radix omniu maloz est cupiditas. quā quidem appetentes er-
rauerunt a fide. et immiscuerūt se doloribz. Tu autem o homo dei clerice quicunqz
hec fuge. sectare vero iusticiam. pietatem. fidem. charitatem. patientiam. mansuetu-
dinem. Certa bonū certamen fidei. apprehende vitam eternam in quā vocatus es. et
confessus es bonā confessionem coram multis. id quidem ad thymotheū ep̄m pau-
lus scripsit sed ad omnē clerum speciali potest ratiōe dici. Nam quod ad ambitio-
nem atinet pene omnes vel per se vel per amicos honores querūt et dignitates. p̄cio
et precibus. encens et minis. Ambulare volūt in magnis et mirabilibz sup se. Adeo
inualuit hoc malū in clero. vt omnes supgrediātur seculares in eo. Testatur canon
imo detestatur. quozūdam etiam religiosoz oculos adeo ambitionis et supbie vicio
exceatos. q quasi sue professionis immemores qua contemptis honoribz. abiectis
diuitijs. seculiqz delictijs spretis. propriū arbitriū alterius subiugarūt ditioni. Hec
om̄ia prozsus ambitiose requirunt. nec vllō contētantur gradu. finem nesciūt ascen-
sionū Atqz (quod pudori ē maximo) in litigioz amfractus p̄cipitanter ruūt causaz
se ingerūt strepitibz. amplissima aspirant culmina. atqz fastigia grandia conscendūt
qui etiam titubant in plano. Numirum vt vetusta habet sententia. mens dignitatis
anida nec abstinere nouit a vetitis. nec gaudere cōcessis. nec vlli pietati adhibere cō-
sensum. Porro nullū ē aliud viciū qd ita oēs exhaurit vtutes. ciūctaqz hoīem sc̄titate
spoliat et denudat. vt supbia et ambitio. q velut generalis qdam pestis. nō vnū soluz
membzū debilitat. sed solidū corpus. letali corruptit eticio. atqz in virtutū etiam arce
collocatos. grauissima deiecit ruina. Angelū illū attēdamus (vt cetera transeam) qui
p nimietate splēdoris sui atqz decoris lucifer appellatus ē. eū nullo alio qz hoc vicio
ex illa beata et sublimi angeloz statione in baratrū deiecit scimus. Hinc tyrannidez
mali hui? cognoscā? Ambitiosus chore et plices eis. igne diuino successi sunt. qz
sacerdotiū rape voluerūt. dathā et abyro. qz moysi de ducatu iuiderūt. terra absorbuīt
descēderūtqz in infernū viuētes. Ozias qz rex lepra recte percussus ē. qz sacerdotiū sibi

voluit usurpare. Ambiebat iason frater onie summū sacerdotiū adito rege. pmittēs
argenti talenta trecenta octoginta (Nam omnis ambitiosus in symonia vt cōmuni
ter labitur) Is ipse iason quā sententiā exceperit. quē vite habuerit terminū exitū ve.
machabeoz liber docet. Fuit hoc viciū primū luciferi vt dictū est. qui equalem deo
appetit sedem. O quanti hodie feda insequitur vestigia eius. ino q̄ pauci euadunt
quibus dñandi libido nō dominet. sed quē sequimini miseri. Nonne iste est mons
in quē ascendit angelus et factus est diabolus. O ambitio. subtile malū. virus secre-
tum. pestis occulta. doli artifex. mater ipocrisis. parens liuoz. origo vicioz. crimi-
nū fomes. virtutū erugo. tinea sanctitatis. excecatrix cordiū. ex remedijs morbos p
creans. ex medicina languores. Deu longe ē a nobis eximū et preclarū illud salua-
toris nostri exemplū qui oblatam gloriam culminis fugit. cū eum vellent facere re-
gem. et tamen penam probrōse mortis appetijt cū ad patibulum crucis sponte venit.
Sed surda hec omnia proch pudor aure trāsimus. dum quisq; proprio se metitur
iudicio. nec maior patitur aut expectat censuram. dū nec preceptis nec legib; digna-
mur subijci. sed eripimus. et vltra nostram ābitiose protendimur mē-
suram. effrimus nosmetipsos in immensum. practicamus mira. inauditas adinuen-
imus vias. neq; patimur ad nos deferri honores. sed pro his psequendis puola-
mus. contendimus. certamusq; iure nobis deberi omnia arbitantes. dū omnibus
nos superiores et meliores existimamus. Adde (quod extreme dementie est) vbi ma-
ior et clarior inscicia et ignorantia est. ibi insolentior arrogantia regnat. Blandimur
nobis ex sanctimonia status. extollimur de eius sublimitate. de illius dignitate con-
fidimus. neq; cogitamus q̄ sicut canon inquit. non locus. non dignitas. nō cathe-
dra. sanctū faciūt. sed vita et mores. Unde ex officio et status eminentia non licentiā
peccandi. sed necessitatem potius bene viuēdi ecclesiastici viri se nouerint affecutos
neq; ex dignitatis altitudine audaciaz delinquēdi sibi sumant. fallentes semetipsos
et non recte arguentes. qz videlicet scriptū legūt suis in canonibus. Nullus sanctus
dubitare debet quez apert tante dignitatis attollit. in quo si desunt bona acq̄sita per
meritum. sufficiūt. que a loco et cathedra testantur. Et iterū. cathedra aut claros ad
hec fastigia erigit. aut qui erigūtur illustrat. Ad que dicimus. plurimū falli eos q̄ de
loci dignitate letantur. Nam predicta de illis intelligit canon. qui per bonos actus
suos. sanctos predecessores imitantur. vnde subdit q̄ ea que de cathedre sanctitate
dicta sunt. ad illos pertinet. quos proprie cōuersationis splendor decorat. Sed p
tanto sanctos vocat canon. quia propter loci et cathedre sanctitatem. boni et sancti p
sumūtur. Neq; vos reddat securus o patres. alte dignitatis fastigium sed reprimat
potius et humiliet. ingens periculum et ipsis ceruicib; vestris imminens si vita obest
dignitati. Quid paradiso altius. quid tutius celo. et tamē homo de paradiso peccā-
do angeli de celo ceciderunt vt posteris exemplo essent. qz nō loci aut dignitatis am-
plitudo. securitatem tribuit. sed innocentia vite. Ecce in quanto versamur piculo.
In cūctis ceteris statib; culpa suos tenet actores. quilib; suo punitur peccato. quia
scriptum ē. Anima que peccauerit ipa morietur. In hoc aut vno viuendi genere no-
stro. ne dū suo sed alioz pastor scelere plectitur. populoz damnat iniquitate. dño p p
phetam acerbissime cōminante. Si non fueris locutus vt se impius custodiat a via
sua. et ille in iniquitate sua morietur. sanguinem eius de manu tua exq̄ram. Qd maius
piculū illo poterit excogitari q̄s sane mētis ppos. ad id genus vite aspiret vt animā
suā teneri obligariq; baratro eligat si alij peccarint. In exordio hūani generis cayn
ipse licet reprobus. tante tamē intelligentie fuit vt vite aliene curam abijceret inq̄ens
Nūquid ego custos sum fratris mei. Repellebat a se caute fratris curam ne incau-
tius pro fratre teneret. ille etem fratris curā recusabat. nūc proch dolor ad extraneo-
rū. cui; apto piculo passum pperet. currit ab omī etate. a doctis piter et indoctis. quid
vero tam dementie primū q̄ alienoz facinoroz strictam rōnem se redditurū pmitte-
re. qui sua aut non videt aut non intelligit. Grandis proinde et periculosa sarcina est
cura pastoris. Nam cuiuslibet ouis depditio illius piculum ē. ad quem ppheta ait.

Et erit anima tua pro anima illius. **O** verbum tremendū. o stupenda sentētia. o dū
rissimū iudiciū. cui caput tuum pastor inclinās atq; supponis. quādo etiam tot mor
tibus dignus iudicaberis. quot perditionis exempla ad subditos transmittis. **S**
nemo ex nobis hec secū cogitat. omnes felices nos beatosq; credimus si hāc consec
mur curam. si pastorale culmē adipiscimur. laboramus p̄ his nanciscendis p̄ phas
q; diesq; noctesq;. Dixerim omnīū cōiuentia aliqd̄ acris. hodie pro ep̄atu nō mo
do litigatur sed bellatur. non solū contenditur sed pugnatur. qđ ceteris omnibus
detestabilis non incōgrue iudicauerim. quonīā et si scriptū sit. serū dei nō oportet
litigare. nos tamē qui sp̄iales sumus et lites atq; cōtentiones specialius vitare iube
mur. pro chopdor tam acerbe. tam crebro. tam impie linguamus vt omnes vincam?
in cōtendendo laicos. Et certe plerūq; nō sine orbis scandalo et piculo. ita sub colo
re iusticie. obrepit impietas. Sūt enim ex nobis multi. et si non verbis. factis tamen
Gloriam nostram alteri nō dābimus. qui dum vanam et caducam sectamur verā et
eternam amittimus. Currimus ad gloriam. et ecclesiam picitari malimus. quā ipi
nō honorari. sed gloria nostra in cōfusione erit. Hinc nonnūq; accidit nobis ambi
tiosis q; cū multū et diu pertinaci animo vanis acti spebus altiora nitimur conscen
dere. mox repentinus casus irruit. rapit mors improuisos. et is q; nobis primus atti
git ānus honori. luctui fit et funeri. **S**z his missis vt cetera plurima cleri cōplectar
vicia paucis. in cōmuni saltem. in ea iam pridem incidimus tempa. in quibus cū p̄
pheta liceat exclamare. Sol et luna obtenebrati sunt. et stelle retraxerūt lumen suum.
Lamentabilem tonius ecclesie statum. quo ad sup̄mi ordinis patres. mediocres quo
q; et inferiores. deplorantis prophete verba sunt. Qui em̄ propter celestis sapientie
claritatem et sp̄ialis vite honestatem. soli lune et stellis in sacra cōparamur pagina.
iuxta illud. Qui docti fuerint pergebūt quasi splendor firmamenti et qui ad iniusticiā
erudiūt multos quasi stelle in perpetuas eternitates. ipi propter abhominabilem men
tis cecitatem et detestabilis vite inhonestatem obtenebrati. et heu omni priuati lumi
ne cernimur. Adde quod omnia superat. ipis nobis qui inter ceteros sicut lumina
ria in mūdo. apostolica sententia lucere deberemus tante iniecte sunt tenebre. obscu
ritas tanta adacta est. vt symoia q; abolim heresis loco habita est semp. tam familia
ris nobis. tanq; cara effecta est. vt sine illa vix in domo domini incedamus. lateralis
auaricia. domestica luxuria. amica supbia. libido. voluptas. comessatio in rerū habū
dantia nobis puictissima. desidia. ignauia. dei statusq; nostri obliuio qualis nobis
ad dignitatē ingressus. an p̄ ostiū. an aliūde. q̄s vite p̄gressus. ac tandē rebz cōfectis.
nobis mortē obituris q̄s ex hūanis egressus sperādus. p̄sideratio penit? nulla. que
oīa sedē q̄si sibi. priā collocauere in nobis. Quo fit vt ecclesie dei nocentior nemo sit
q̄s nos ipsi dū et puerse agimus et nihilomin? nomē et ordinē sanctitatis habem?. **O**b
id. p̄fecto. grauissime nos horredēq; manēt pene. Nimir? si p̄phetaz si patriacharū
si toti? scripture repetam? ānalīa nullū repiem? hoīm gen? qđ de? vehemētī? arguat
puniat seueri?. Discurte p̄ p̄phetas. scripturā lege. qđ audies nisi Pastores populi
mei p̄uaricati sunt in me. **U**e pastoribz q; disp̄gūt gregē meū. ve pastoribz q; pascunt
semenpos. ve vobis q; opulēti estis in syon. optimates. capita p̄lorū. q; ingredimini
pompatice domuz dñi. q; dormitis in lectis eburneis. et lasciuitis in stratis v̄ris. Et
reliqua id gen? plurima q; si p̄ ocio liceret afferre in mediū. mirū certe nobis ipis vi
deri facerē. si quē ex nobis cōtingeret saluari q; principamur et p̄sum? in tātis minis
et in tanta pigrītia. in tātis increpatōibz et in tāta desidia. Igit? sic nobis maioribz ce
li lumiaribz obfuscatīs. in toti? orbis miserā faciē et mūdi clumata vniuersa. vt ali? ces
cinit vates. iā dudū venit dies tenebrarū et caliginis. p̄inde dies calamitatis et turbis
nis. atq; vt plangit alan?. Incūbit fidei vespa mūdo. nocturnūq; chaos fraudis ha
bundat. languet iusticie lucifer. hui? vix vmbre remanet vmbra sup̄stes. Iā nō ipo
crises pallia q̄rūt s; crimē falleras eruit oēs. nec se iusticie luce colorat. sed se iā victū
glosat apte. **C**enset reprobū ius p̄bitatis. vtus sub vicio victa laborat. vtutis spēs
exulat omnis: laxatur vicio frena furoris. Inq; etiā id ventum ē tempus abolim vt

imperante florentes nequicia. virtus non modo premiis careat. verum etiam sceleratorum pedibus subiecta conculetur: et in loco facinororum supplicia luat. Innocentis causa detorqueatur in crimen. et scelestus quisque a facie iudicis victor ascendit. Qui multis prodesse poterant velut purgamenta quedam mundi huius abiecti in publicum venire non audent. At qui in omnium grassantur perniciem. potentissimi vigent tyranni. fulget peruersus in solio iudicarie potestatis. et cuncta civitatis instrumenta sordescunt. miser macerque fenerator infinitam auget pecuniam. at qui cuncta vellet largiri. tenui assidue vivit in gloriis. matrone relicta gravitate in luxu meretricios resolvuntur et sanctum Ioseph mulier emula castitatis ad hec persequitur. Et quid frustra multa commemorem. Recessit lex a sacerdotibus. a principibus iusticia. consilium a senioribus. a populo fides. amor a parentibus. a subditis reverentia. charitas a prelatis religio a monachis. a iuuenibus honestas. disciplina a clericis. a magistris doctrina. studium a scholaribus. a iudicibus equitas. protectio a militibus. a civibus concordia timor a servitoribus. a rusticis communitas. veritas a mercatoribus. a nobilibus virtus. castitas a virginibus. a viduis humilitas. dilectio a coniugatis. a pauperibus patientia. Ita agimur precipites per antra criminum et mundi aream tetra caligine ceci oberramus. O infidus rerum mortalium status et sine te deus bone calamitosus ordine quod vivimus. Ecce si virtute conspicui et moribus. fide. sapientia. religione. castitate. ceterisque animi donis clari. quos per paucos hec nostra fert etas. reproborum comparatione. tollantur e medio. quid nisi caligo involvens. plurima mortis imago et tenebre densissime relinquitur. O tempora o mores tempora turbatissima tempora calamitosa. Mores reprobi. mores perdit. et clerici et populi. Tempus de quo tandem dicitur. Venit summa dies et ineluctabile tempus. Tempus in quo iuxta vetustum propheta vaticinium. Omne caput languidum et omne cor merens. a planta pedis usque ad verticem. non est in eo ulla sanitas. Profecto caput omnium. omnisque vertex. superbia languet. Cor omne a maiori usque ad minorem meret avaricia. Sordescit luxuria planta universa. ita ut in omni statu gradu et ordine non sit ulla sanitas sed vulnus et lior et plaga tumens. At qui hodie vulnus lascivie. castitatis fascia circumliget. est nullus et nemo. Qui paupertatis medicamine. avaricie liorem curet. est nullus et nemo. Qui tumentem plagam fastus et superbie foueat humilitatis emplastro. est nullus et nemo. En feda luxuries quo non penetravit quo non irrupit et regum scandit purpuram. sed neque medici preterit ipsa togam. Nafragium dulce. leve pondus. grata caribdis. Avaricie virus quos non inquinat. quos non tenet infectos. nec plebeum transiit vulgus. nec clero et superioris ordinis hominibus parcat.

In quibus ipsis tanto detestabilius est vitium. quo facultates ecclesiarum pauperumque patrimonia certo noscuntur et sacrilega eis crudelitate subtrahitur. quicquid sibi ministris et dispensatoribus. non dominis. non possessoribus ultra victum subripiunt et vestitum. Pestifere demum superbie adeo invaluit malum totum per orbem ut mirabile dictu cogitatus sit. homini mortali. unde iste fastus. ista arrogantia. cuius est etiam nosa nativitas cuius vitam laboriosa penalitas concludit. cuius penalitatem penalisior cunctis mortis demolitur necessitas. cui etiam momentum est carnis gaudium. vita naufragium. mundus exilium. cui preterea vita aut abest aut sponder absentiam. mors aut instat. aut inexcitabilem penam minatur. Hinc ergo o patres mundo universo in maligno posito. dei amore nullo discrimine vndique extincto. cunctis ab sue prime institutionis origine mirandum in modum degenerantibus. Unum clades tante. tot calamitates. tot plage in populo christiano. pestes. fames. bella. interna et externa. ex superioribus facile est cognitu. Profecto iustissima censura pater ille piensissimus atque rector mundi vltorque equissimus deus. peccatis nostris exigentibus regnare facit super nos hypocritas. que videlicet solo nomine pastorum atque tutorum titulis gloriatur. re autem vera idola potius sunt et simulachra eorum quorum officia preferunt. permittitque ut percussat nos nonnumquam leo de filia: lupus ad vesperam vastet nos. pardus vigilet super civitates ecclesie. furetur dozmientibus pastoribus atque tutoribus et loca et gentem. abducat pro voto. mactet. et perdat.

Quippe nemine resistente, dissimulantibus vniuersis, idcirco etiā digna dei sententiā effusa est p̄tentio sup̄ principes n̄ros ita vt errent in inuio et nō in via. Nam versi in semetip̄os atroces enses quos in pfidoꝝ iugulis deo cōsecrare debuerant, p̄prio sanguine immanissime z crudelissime fedāt. Quasi ideo accincti sint glad̄is vt christianum et fraternū semp̄ effundant sanguinē ac implacabiles lites, p̄petesq; discor̄dias inter se foueant, et nō potius ad vindictā malefactor̄, laudem vero bonoꝝ, ecclesie pacem atq; tuclam. Attendite queso o reges et principes. Nam ad vos deinceps sermo iste meus hortatorius. Animaduertite tandem quantū potuisset dudū possesq; hodie recuperari, de amissis locis et ecclesie subtractis per thurcos, terre pelagiq; hoc sanguine quem crudeles manus vestre vel dominandi libidine vel crudelitate vlciscendi vel nocendi cupiditate vel feritate rebellandi, interim fuderunt funduntq; incessanter. Neq; enim aliud quidpiam inter vos bella suscitāt vt in plurimum aut lites mouet guerrasq; nisi aut irrationalis iracundie motus aut appetitus inanis glorie aut terrene possessionis ardor. Et certe vt ipsi nostis, talibus et causis neq; occidere, neq; occumbere tutum est, sed ad prime periculosum. At vero christi milites qui cōtra infideles arma sumunt q̄ secure q̄ sancte, prelia dñi sui et sponse eius ecclesie preliant, quibus metuendū nequaquā sit, aut de hostiū cede peccatū, aut de sua nece periculum quandoquidē mors pro christo vel ferenda sit vel inferenda. Miles inquam talis et securus interimit et interit securior, quia et sibi prestat obsequium cum interit et christo cū interimit, neq; dum occidit malefactorē, homicida, sed vt ita dixerim malicida et plane vindex ac defensor reputatur christianoꝝ. In morte enī pagani christianus merito gloriatur, q; christus glorificatur. Redite ergo ad cor o christiane religionis tutores, duces fidelis populi, custodes dñici gregis. Exproscimini queso cui vigilate animo: intelligite z crudimini qui iudicatis terram. Et si fortassis fracti qualibet desperatione (qđ deus auertat) aut alia difficultate vetera illa sancte terre hierosolimitane, que deplango damna, refartire impossibile arbitramini (quanq; nō sit impossibile apud deū, si modo boni emulatores et suarum vltiores iniuriarū atq; blasphemiarū essetis) noua saltē in dies et vicina mala q̄ relique p̄ti atq; christiane nostre reipublice inferuntur, ardentius cordi accipite, p̄pulsate studiosius, neq; semp̄ negligenda putaueritis ad eius vsq; vltimā interuersionem. Videris christianissimi principes, quo deuentū sit, in quē oceanū angulū detrusa sit pridem ipsa ecclesia. Ex q̄ lata in q̄ angustam euaserit, paucis emensis annis, scitum est vobis. Neq; ignoratis quo iam in portu consistat. Sed quorsum feror? Quid verbis frustra nitor? Ut ad sup̄iora redeam, ad instituti scz mei finem principalem (a quo: quo nescio zelo longius euectus sum)

Ad vos o serenissimi reges et principes. Ad vos quoslibet secularium dignitatum magnificos administratores, hec vna petitio ncula mea dirigit, hec mihi supplex ad vos deprecatio, vt maiorū v̄roꝝ videre annalia: dignas memoratu historias relegere, reuoluere fortia facta patrū, nō grauemini, karoli videlicet quondā magni et christianissimi impatoris, qui circa annos dñi Octingentos et duos, vocatus a patriarcha Hierosolimitano et ab impatore Constantinopolitano rogatus cū exercitu copiosissimo veniens Hierosolymā recuperauit, et terram sanctā vniuersam de manibus infidelium eripuit. Hispaniā quoq; totam p̄domuit, habens secum reges et duces, comites et milites, omnes gloriois militie p̄conijs insignes. Inter quos tñ Rolandus comes Lenomānsis miles strenuissimus, in rebus bellicis p̄ ceteris clarior refulsit, vir diua memoria dignus qui mortis sacre cōpendio ibidem victorioso triūphans: vitam haud dubiū possidet beatā, celosq; petiit sanguine lausreatus. Itemq; gesta infatigabilis viri et illustrissimi ducis lothringie Godfredi de bullion cognominati, mente recogitate, quo duce iterū circa annos gratie Milenonaginta nouem Hierusalē eruta fuit, et ditioni thurcoꝝ subtracta qui eam ante ceperant et tenuerant p̄ annos circiter centū vel paulo plus. Hic dux p̄pter eximias suas et pene diuinas virtutes, resq; militares optime gestas, primus oim voto

et consensu factus est rex Hierosolimitanus. in quo regno septem successiue reges christiani p octoginta octo annos fuerunt. Deficientibus tandem auxilijs occidentalium regionum post diutinos sudores: acerrimas et assiduas pugnas cum hostibus atque plurimas percellas calamitates propter continuos assultus et incursum hostiles. vel victualium penuriam Hierusalem iterum a thurcis capta est. Anno scilicet domini. D. c. lxxvij. die secunda Octobris. Sub octavo rege christiano ibidem Guidone. Ac a sarracenis ex hinc usque in hodiernum tempus possessa. Eminebant autem in dicto exercitu incliti ducis Gostredi. magnifici fratres eius Eustachius et Balduinus. Anselmus de ribo monte. Boamundus dux Apulie. Hugo magnus frater Philippi regis francoꝝ. Balduinus comes montensis. Robertus comes flandrensium. Stephanus comes blesensis. &c. Atque ut ait Guillelmus nunquam tot gentes in una coire summam visum sunt. Opinio vero hominum numerus vincebat. quibus estimaretur. sexagesies centum milia. qui omnes Hierosolymam pregebant. loca sancta de potestate perfidorum virtute magna tollentes. sub duce predicto Gostredo. Preterea memoria dignum est quod anno mortis sequenti. id est. D. c. lxxviii. post generale concilium: parisiense celebratum. in gens militum et pedum multitudino cruce signati. ac de diversis partibus per mare per terras loca adeunt transmarina. Et paulo post rex francoꝝ Philippus: et rex Anglie Richardus infinito agmine et incredibili apparatu ac proceribus pene universis. ducibus. comitibus. baronibus. militibus. archiepiscopis et episcopis quibus pluribus. mare intrant et omnes qui in militia alicuius habebantur nominis iter arripiunt. tantam aliquam fuisse motionem populorum nulla meminit etas. historia refert nulla. Nam et Fredericus Imperator primus huius nominis cum filio suo Henrico et universo exercitu cruce signati. eodem tempore trans mare abeunt. ubi et idem imperator post multa gloriose in penitentiam patrata. fluviu[m] quendam transiens ac equo cadens: vitis extractus paulo post die clausit extremum. Multa sequentibus annis per reges et principes diversos. duces quoque Bavarie et austrie una cum nobili militia teutonum in partibus illis gloriose facta sunt que longum nimis esset per singula explicari. Laudandi profecto sunt viri isti: in beneficiis et generatim in suis. et perpetuis preconij digni a posteris habendi. quippe qui fide deuotione et zelo magno in deum inque terras illas sacratissimas moti. dolentes loca eadem a gentibus prophanis. atque saluatoris nostri iniuriam. populique christiani obprobrium non ferentes: militiam suam christianam immo fidei constantiam et feruorem in hostes crucis. cõsertis fortiter et strenue manibus. suis immensis ac validissimis inimicorum copiis pre egregie exterminique comprobant. nec antea cessauerunt quam gloriosas illas terras e manibus infidelium ereptas instar robustissimorum quondam et religiosissimorum machabiorum: occisis perfidis aut perfligatis. in christiane reipublice denuo: vel rededere ditionem vel saltem conabantur. Et quod in suis corporibus immania protulerunt tormenta. plurimum et eis per christi nomine mortui. Ideo percipere meruerunt omnino perculdubio immarcescibile eterne glorie coronam. Eorum ergo o reges et principes: successores et heredes in dignitatibus et bonis: virtutum quoque imitatores in moribus estote. Atque dum eorum feruendam fidem/ religionem exterminiam/ inuictissimos animos/ prestantissimamque ac celeberrimam in deum et ecclesiam sanctam: eius sponsam deuotionem interlegendum recolitis. Vos quoque ab eorum institutis haud degenerare/ rebus et factis comprobate/ quorum fati sanguine: et stirpe sancta progeniti estis. Equidem non est hodie ut propheta asserit: abbreviata manus domini ut non possit nos saluare a perfidis: siue in multis siue in paucis. Denique feruor fidei in populo christiano non omniquaque est extinctus. Consilium preterea vobis deest minime/ sed neque milites neque arma deficiunt: neque decerunt sumptus. Quis enim fidelium non percurreret vel rebus vel corpore ad illorum grauissimorum inimicorum nostrorum exterminationem. qui nil aliud quam sanguinem nostrum sitiunt: nec eo unquam satiantur. quam tam communis omnium vocat necessitas quam tam publice totius ecclesie ad id hortantur erumne et miserie: quibus nisi occurratur: nec viuere nobis tutum erit in occidentis angulo extremo. Si modo fides nobis esset zelusque dei. plurime essent ad manus copie. diuitie apud plerisque non parue. multo iam studio et tempore congregate. que in talem expeditionem: si unquam summorum

ordinatōne capitum indiceretur. haud dubiū. deo suoꝝ corda tangente aīo. p̄mpto
erogarentur. Res deniqꝫ militaris in ecclesia dei in p̄sentiaꝝ adprime florēt et vigeret
Nam studiosissime (tamen vanissime plerūqꝫ) militiā milites exercent. Arma resplē
dent tum mirifica tum terrifica valde. seculo inuisa priori. Sed et fortes auxiliarij
de p̄plo christiano. oēs scz voluntarij in lege vobis nil dubiū adderent. **Q** christia
nissimi principes. si tm̄ pace data. p̄positis piculosis litibus v̄ris. firmatis treugis.
rebusqꝫ in ordine p̄ eos quoz interesset dispositis. pari voto. cōsensu v̄nanimi. co
demqꝫ decreto. ad humiles et supplices ac frequentes ecclesie et capitū: summoꝝ vi
delicet pontificū aut impatoꝝ hortatus. sinceros. fideles. et paratos v̄re matris de
sensores vos exhiberetis. Quo nam pacto. quo alio modo. fidem obedientiā et de
uotionem vestrā: sanctius ac fructuosius vtiliusqꝫ: aliter demonstrabitis vnqꝫ. An
forte sanis officijs vestris factū putatis: qz illa. p̄hibita torneamenta. cruenta specta
cula. sumptuosa tyrocinia. atqꝫ tum animabꝫ tum corpꝫ piculosa. tanto cre et
studio inuanū frequentatis et amatis. Quis oro vobis inde honos? que vtilitas?
tantis militare laboribꝫ et sumptibꝫ: stipendijs vero nullis. nisi aut mortis aut cri
minis. **Q** peritis equos sericis et pendulos nescio quos pannos loriceis sup̄indui
tis. depingitis hastas. clipeos et sellas. frena et calcaria auro argento ve circūorna
tis. et cū tanta pompa pudendo furore ad mortē sepe p̄peratis. **Q** quantū subsidij ex
huiusmodi v̄ris sup̄bis sup̄pluisqꝫ apparatibꝫ quos in vanitates et insanias fallas
impenditis: in infidelium castigationē p̄ferretur: si in eum sanctū v̄sum conuerteretis.
Hec et alia similia multa: ipi vos p̄ vestra prudentia: queso altius pensate. et mili
tiam vestrā. gloriāqꝫ militare. atqꝫ principalē magnificentiā: in dei potius laudē/ve
stram salutē/et glorie cumulū/ecclesie tuitionē: p̄fidoꝝ vindictaz exerceat. id longe
maiori vobis fame erit vestrisqꝫ honori in euum. et memoriale p̄henne. id noīa cele
brabit vestra in generatōes seculoz. id indubitātā v̄ris pariet afferetqꝫ animabꝫ co
ronam in celis. quam reddet vobis dñs in die illa nouissima iustus iudex. pro quo
adeo zelatis vt omnē corpꝫ cruciatū eius p̄ amore proqꝫ fide in vltionē blasphe
morum subire nō formidetis. **V**erum nō essent quidē necandi etiam ipi infideles:
aut occidendi: si quo modo aliter possent a nimia infestatiōe vel oppressiōe fidelium
cohiberi. **N**unc aut multo melius est vt occidant: dum nos p̄dere incessanter et iu
gulare querunt studentqꝫ. q̄s relinquatur virga peccatoꝝ sup̄ sorte iustoꝝ: ne forte
extendant iusti ad iniquitatē manus suas. **D**ispentur gentes que bella volūt. **A**b
scidantur qui nos p̄turbāt: qui loca n̄ra occupant. qui fratres nostros dura detinēt
seruitute et opprimūt vehementer. aut crudeliter occidunt. nosqꝫ oēs delere de sub ce
lo si possent: sup̄ cuncta desiderabilia gratissimū haberent. **E**xerceatur vterqꝫ gladi
us fidelium: in ceruices tantoꝝ inimicoꝝ nostroz. ad destruendā omnē altitudinē ex
tollentem se: aduersus deū nostrū et eius sponsam ecclesiā matrē nostrā. ne qñ dicant
gentes: vbi est deus eoz. **I**nsurgite in eos o fideles ecclesie tutores et filij. **I**rruite in
hostes christi et christiani noīs. debachemini in eos. debitā acrimoniā exerceat. red
dite eis in capita sua sicut nobis ipi sepnumero fecerunt. **F**orti aīo estote magnoqꝫ
Viriliter agite et cōfortetur cor vestrū: oēs qui speratis in dño: qm̄ ipse erit vobiscū
tanqꝫ bellator fortis: et cōteret inimicos suos et v̄ros. ante faciē vestrā. **V**ementote
mirabiliū eius que fecit pharaoni et exercitui eius in mari rubro. sed et terribiliū iu
dicioꝝ suoz a seculo in nationes prauas et perversas. quibꝫ vindicans vindicauit
in illas: suos sp̄ de angustijs liberans et saluans. **Q**ui est in secula b̄ndictus **A**mē.

Sequitur visio quedam horribilis. ostensa Karolo quondā Impatori qui cal
uus cognosbatur. et quartus post karolum magnum imperiū gubernauit. bonis
respectibꝫ hic inserta.

A noīe dei summi regis regū. Ego karolus impator dei dono rex germa
norum et patricius romanoꝝ. atqꝫ impator francoꝝ. **S**acra nocte diei dñice